

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı
Şûra Genel Sekreterliği

17 Aralık 2010

Sayı : B.08.0.TTK.0.01.02.01

Konu : 18. Millî Eğitim Şûrası

0008861

BASIN VE HALKLA İLİŞKİLER MÜŞAVİRLİĞİNE

İlgi: 17/12/2010 tarihli ve 8848 sayılı Makam Onayı.

18. Millî Eğitim Şûrası, 01-05 Kasım 2010 tarihleri arasında Kızılcahamam Asya Termal Tesislerinde gerçekleştirilmiştir.

İlgi Onayla Tebliğler Dergisinde yayımlanması uygun bulunan 18. Millî Eğitim Şûrası Kararları ektedir.

Bilgilerinizi gereğini ve rica ederim.

Halil AŞICI
Kurul Üyesi
Şûra Genel Sekreteri

EKLER:

1-18. Millî Eğitim Şûrası Kararları (15 sayfa)

Tel : (0312) 222 01 33
Fax : (0312) 212 18 87 (Şûra)
(0312) 213 39 62 (TTKB)

e-posta : sura@meb.gov.tr
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı
Şûra Genel Sekreterliği
Teknikokullar 06330 ANKARA

18. MİLLÎ EĞİTİM ŞÛRASI KARARLARI

ÖĞRETMENİN YETİŞTİRİLMESİ, İSTİHDAMI VE MESLEKİ GELİŞİMİ

1. 2023 Vizyonu esas alınarak Millî Eğitim Bakanlığı ve Yüksek Öğretim Kurulu arasındaki koordinasyon geliştirilmeli, orta ve uzun vadede öğretmen ihtiyacı planlanmalı ve ihtiyaç doğrultusunda öğretmen yetiştirilmelidir.
2. Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarının öğretmen ihtiyacının karşılanabilmesi için, yeni kurulan turizm fakültesi, sanat ve tasarım fakültesi ile teknoloji fakültesi öğrencileri ile çocuk gelişimi ve eğitimi bölümü öğrencilerinin YÖK'ün belirlediği kriterler çerçevesinde pedagojik formasyon eğitimi almaları sağlanmalı, çocuk gelişimi ve eğitimi öğretmen ihtiyacı için sağlık bilimleri fakülteleri bünyesinde bir bölüm açılmalı, bu fakülteler dışında kalan alanlarda, öğretmen ihtiyacı eğitim fakülteleri tarafından karşılanmalıdır.
3. Eğitim fakültesi dışında formasyon eğitimi veren fakültelerde, öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin yanında, genel kültür ve alan dersleri de amaca uygun olarak geliştirilmelidir.
4. Öğretmen yetiştirilmesi üniversite bazında ele alınmalı, öğretmenlik veya eğitim üniversitesi kurulmalıdır.
5. Öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarındaki son sınıf öğrencilerinin, yaparak-yaşayarak deneyim kazanmaları için okullarda alan uygulama eğitimlerini, öğretim elemanları ve öğretmenlerin rehberliğinde, aday öğretmenlik uygulaması şeklinde öğretim yılı boyunca yapmaları sağlanmalıdır.
6. Öğretmen yetiştirme sisteminin geliştirilmesi açısından önemli bir çalışma grubu olan Öğretmen Yetiştirme Türk Millî Komitesi; yeniden yapılandırılmalı, güçlendirilmeli, kimlerden oluşacağı, yetki ve sorumlulukları ile ilgili yeni bir düzenleme yapılmalı ve YÖK ile MEB'den bağımsız karar alabilen bir kurul haline getirilmelidir.
7. Anadolu öğretmen lisesi mezunlarının eğitim fakültelerine öncelikli tercihleri arasında yer vermeleri için özendirici tedbirler alınmalı ve bu okulların dersleri, eğitim fakültelerine kaynaklık edecek biçimde yeniden düzenlenmelidir.
8. Öğretmen alımında uygulanan sınavlarda, adaylara öğretmenlik meslek bilgisi ve genel kültür alanları yanında mezun oldukları özel alanlara ilişkin sorular da sorulmalıdır.
9. Öğretmenlerin gelir düzeyi ve statülerinin yükseltilmesine yönelik çalışmalara hız verilmeli; öğretmen istihdamında kadrolu, sözleşmeli, ücretli, vekil öğretmenlik gibi farklı uygulamalar kaldırılarak tüm öğretmenlerin kadrolu olarak istihdamı sağlanmalı; mevcut sözleşmeli öğretmenler kadroya geçirilmeli; başarılı öğretmenler ödüllendirilmeli ayrıca zorunlu hizmet bölgelerinde çalışanlara "zorunlu bölge hizmet tazminatı" ödenmelidir.
10. Öğretmenlerin okulda kalma süreleri özendirici tedbirlerle artırılmalıdır.
11. Öğretmenliğin bir ihtisas mesleği olduğu gerçeğinden hareketle, uzaktan veya açıköğretim yoluyla okul öncesi öğretmenliği, İngilizce öğretmenliği vb. alanlarda öğretmen yetiştirilmesine izin verilmemelidir.
12. Öğretmen niteliğinin artırılması amacıyla, öğretim üyesi ve altyapısı yeterli olmayan üniversitelerde öğretmen yetiştiren kurumlar açılmamalı, üniversitelerde öğretmenlik meslek bilgisi öğretim elemanı yetiştirilmesine ağırlık verilmeli, mevcut kurumlar öğretmenlik meslek bilgisi ile alan öğretim üyesi ve altyapı olanakları açısından desteklenmelidir.

13. Özel eğitim, psikolojik danışma ve rehberlik ile okul öncesi öğretmenliği alanlarında öğretmen açığının kapatılmaması nedeniyle üniversitelerin öğretim elemanı yetiştirme çalışmalarına ağırlık verilmeli ve bu bağlamda 1416 sayılı Kanun kapsamında bu alanlardan yurt dışına öğrenci gönderilmesine özen gösterilmelidir.
14. Ortaöğretim alan öğretmeni ihtiyacı, öncelikle eğitim fakültesi ortaöğretim alan öğretmenliği programları mezunlarından karşılanmalı ve bu programların 5 yıllık öğretim süresi 4 yıla indirilmelidir.
15. Öğretmen yetiştiren kurumlarda, öğrencilerin öğretmen yeterliliklerini ve özellikle iletişim becerilerini kazanmış olarak mezun olmaları sağlanmalıdır.
16. Fakültelerde yetiştirilen öğretmenler arasında niteliksel açıdan farklılıkların olması nedeniyle öğretmen yetiştiren kurumlarda ara verilen akreditasyon çalışmaları yeniden başlatılmalıdır.
17. Öğretmen yetiştiren kurumlarda yetiştirilecek öğretmen adaylarının niteliğinin artırılması amacıyla öğretim üyelerinin zorunlu ve ek ders saatleri yeniden düzenlenmeli ve ders yükleri azaltılmalıdır.
18. Öğretmenlik mesleğinin yıpratıcı bir meslek olması nedeni ile bazı meslek gruplarında olduğu gibi yasalarca belirlenecek ölçülerde özel eğitim öğretmenleri başta olmak üzere tüm öğretmenlere meslek güçlüğü zammı verilmeli, bazı özendirici önlemler alınarak öğretmenlerin istemeleri hâlinde erken emeklilikleri sağlanmalıdır.
19. Halen birçok özel ilköğretim okulunda olduğu gibi resmî ilköğretim okullarında da 1, 2 ve 3. sınıflarda uzmanlaşmış bir sınıf öğretmeni ile 4 ve 5. sınıflarda da branş öğretmenlerinin dersleri yürütmesi ve 2023 perspektifi çerçevesinde, temel eğitim birinci kademede her sınıf için sınıf öğretmenlerinin branşlaşmaları sağlanmalıdır.
20. Beden eğitimi, müzik ve görsel sanatlar derslerine, okul öncesi eğitimden itibaren branş öğretmenleri girecek şekilde düzenlemeler yapılmalı, öğretmen istihdamına yönelik tedbirler alınmalıdır.
21. Öğretmen dağılımında, bölgeler ve köy-kent arasındaki dengesizlikleri gidermek amacıyla özendirici çalışmalar yapılmalıdır.
22. Eğitimde niteliğin artırılması amacıyla özel okullar teşvik edilerek sayıları artırılmalı, teşvik kapsamında çocuklarını özel okullara gönderen ailelere resmî okullardaki bir öğrenci maliyetinin yarısı kadar destek verilmeli ve bu yolla devletin eğitim harcamaları azaltılmalıdır.
23. İl/ilçe millî eğitim müdürlüklerinde çalışan yönetici ve eğitim müfettişleri 5 yıllık çalışma süresi baz alınarak rotasyona tabi tutulmalıdır.
24. Bilim ve sanat merkezlerine atanacak öğretmenler ile özel eğitim gerektiren öğrencilerin yetiştirilmesinde görev alacak öğretmenler, özel eğitim ve üstün zekâlılar stratejileri konusunda yeterli düzeyde eğitimden geçirilmeli ve bu eğitim, eğitim bilimleri ile özel eğitim bölümü öğretim elemanları tarafından verilmelidir.
25. Öğretmen atamaları, zorunlu durumlar dışında yılda bir kez eğitim-öğretim dönemi sonunda yapılmalı, bu bağlamda emeklilik işlemleri atama döneminden önce tamamlanarak atama dönemine kadar boş kadrolar net bir şekilde belirlenmeli ve işlemler standartlaştırılmalıdır.
26. Aday öğretmenler, tek başlarına derse girmemeli ve bir okula tek olarak atanmamalıdır.

27. Öğretmen ve yöneticilerin ekonomik durumlarının iyileştirilmesi amacıyla her yıl kasım ayında bir maaş tutarında ikramiye verilmeli, ek ders ücretleri 12 TL'ye çıkarılmalı, görev aldığı projeler için ek ders ücreti tahakkuk ettirilmeli, yöneticilere ek ders ücreti yerine makam tazminatı ödenmeli ve ek ders ücretinin maaşlara yansıtılmasına yönelik düzenlemeler yapılmalıdır.
28. Adalet Bakanlığına bağlı ceza infaz kurumlarındaki eğitim faaliyetleri Millî Eğitim Bakanlığı ile iş birliği yapılarak düzenlenmeli, eğitim fakültelerinde bu kurumların ihtiyaçlarına cevap verebilecek derslerin müfredata eklenmesi ile ilgili çalışmalar yapılmalıdır.
29. Eğitim-öğretim yılı başında ve sonunda yapılan mesleki çalışmalar iyi bir planlama ile etkin bir şekilde değerlendirilmeli, öğretmenlerin eğitim teknolojilerini kullanarak internet üzerinden interaktif yöntemlerle hizmet içi eğitim almaları sağlanmalı ve öğretmenlerin kendi gelişimlerinden sorumlu olacakları okul temelli bir sistem geliştirilmelidir.
30. Hizmet içi eğitim programlarında ders verecek personel, en az yüksek lisans düzeyinde eğitim almış olmalı, ancak mesleki ve teknik eğitimde verilecek kurslarda usta öğretici ve uzmanlardan da yararlanılmalıdır.
31. Öğretmenlerin hizmet içi eğitim faaliyetleri ile kongre, seminer, konferans vb. bilimsel etkinlikler sonucunda almış oldukları belgelerin; kariyer basamaklarının belirlenmesinde, öğretmen yeterlikleri ile performans değerlendirme ve ücretlendirmede esas alınmasına ilişkin gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.
32. Okul yöneticilerinin atamasında, lisansüstü eğitim görme esas alınmalı, mevcut yönetici ve öğretmenlerin kişisel gelişimleri açısından üniversiteler ile Millî Eğitim Bakanlığı arasında gerekli koordinasyonla uzaktan veya örgün eğitim yoluyla yüksek lisans ve doktora eğitimi almaları sağlanmalı, bu bağlamda verilecek izinler yasal bir düzenlemeyle güvence altına alınmalı, bu öğretmenlerin maaşlarında belirli oranda artış sağlanmalı, yüksek lisans derecesine sahip olanlara uzman öğretmenlik, doktora derecesine sahip olanlara başöğretmenlik unvanı verilmelidir.
33. Öğretmenlerin değişen ve gelişen bilgi teknolojilerini takip edebilmeleri için gerekli tedbirler alınmalı, ihtiyaç analizine dayalı olarak il/ilçe/okul bazında hizmet içi eğitim etkinlikleri düzenlenmeli, ayrıca birleştirilmiş sınıf okutacak öğretmenlerin "birleştirilmiş sınıf öğretimi ve yönetimi" konusunda hizmet içi eğitim almaları sağlanmalıdır.
34. Millî Eğitim Bakanlığı Hizmetiçi Eğitim Dairesi Başkanlığı; görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim hizmeti sunduğu hedef kitlenin büyüklüğü dikkate alınarak yapı ve statü itibarıyla daha güçlü bir konuma getirilmelidir.

EĞİTİM ORTAMLARI, KURUM KÜLTÜRÜ VE OKUL LİDERLİĞİ

1. Eğitim ortamları öğrencinin gelişim dönemi göz önünde bulundurularak öğrenme kuramları, güncel ve etkinliği bilimsel verilerle desteklenen yaklaşımlara göre hazırlanan programlar baz alınarak paydaşların iş birliği içinde çalışabilecekleri şekilde düzenlenmelidir.
2. Eğitim ortamlarının etkili olarak düzenlenmesinde psikoloji, biyoloji, ekoloji, mühendislik, mimarlık, teknoloji ve ekonomi gibi bilimlerden de yararlanılmalıdır.
3. Etkili öğrenmenin sağlanması için formal öğrenme alanları informal öğrenmeyi destekleyecek şekilde düzenlenmelidir.

4. Öğrencilerin bilişsel becerilerinin yanında duyuşsal becerilerini de harekete geçirmek için okullar cazibe merkezi hâline getirilmelidir.
5. Eğitim ortamları, dünyada ve Türkiye’de kabul gören “hayat boyu öğrenme stratejisi” dikkate alınarak tasarlanmalıdır.
6. Sosyal ve sportif etkinlikler için uygun koşullar hazırlanmalı, eğitim ortam ve programları, öğrencilerin ders dışı etkinliklere katılımını kolaylaştıracak şekilde düzenlenmelidir.
7. Güncel ve etkinliği bilimsel verilerle desteklenen yaklaşımlara göre öğretim materyallerinin hazırlanmasına ağırlık verilmeli, bu kapsamda öğretmenlere materyal geliştirme ve sınıflara uyarılama ile ilgili yeterlikler kazandırılmalıdır.
8. Öğrencilerin, çalışmalarından örnekler saklayacağı, sonraki sınıflara taşıyacağı bir e-portfolyo sistemi oluşturulmalı, okulda ve sınıfta çalışmalarını sergileyecekleri köşelere yer verilmeli; öğrenciler bu konuda özendirilmelidir.
9. Her dersin öğretmenine; kendi dersliğini düzenleme, sürekli kullanılacak araç-gereci bulundurma, koruma, daha fazla araç-gereç kullanma görev ve sorumluluğu verilerek sınıfların etkin kullanımına katkı sağlanmalı; branş derslikleri uygulaması yaygınlaştırılmalıdır.
10. Okullarda uygulanan ders programları ile fiziki düzenlemeler “okulu yaşam alanı hâline getirecek biçim”de yeniden ele alınmalıdır.
11. Eğitim ortamları derslik sistemine uygun hâle getirilmeli, okul koridor veya alanlarında öğrencilerin eşyalarını koyacakları bölümler oluşturulmalıdır.
12. Bağımsız anaokullarının sayısı artırılarak anasınıfları kaldırılmalı veya ilköğretim okullarında anasınının kullanım alanları ve diğer bölümler bu yaş grubu özelliklerine göre düzenlenmelidir.
13. Öğrencilerin beslenme ihtiyaçlarının karşılandığı yiyecek ve içecek hizmeti veren ortamların sağlık ve hijyen şartları iyileştirilmeli ve standartları geliştirilmelidir.
14. Okullar yapılırken daha verimli kullanılabilmesi için kullanıcıların fikirleri mutlaka alınmalı; akademik, sosyal ve kültürel alt yapısı olmayan binalar okul olarak açılmamalı, illerdeki her eğitim bölgesinde bölge okullarının ortak kullanımına elverişli en az birer adet spor salonu, yüzme havuzu, tiyatro, gösteri ve etkinlik salonu inşa edilmelidir.
15. Okul binaları için geliştirilen tip projeler, bölgesel şartlara ve ihtiyaçlara uygun olarak tasarlanmalı; Türk mimari sanatının özelliklerini yansıtmalı. Estetik yönden çeşitli motiflerle süslenmiş mimari tasarımlarla öğrencilerde millî kimliğin oluşumuna katkı sağlanmalıdır.
16. Okul binalarının tasarlanmasında teknolojik ve bilişim altyapı göz önünde bulundurulmalı, mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında atölyeler modüler sisteme uygun hâle getirilmelidir.
17. Sınıflarda klasik sıra düzeninden esnek ve modüler bir yerleşim düzenine geçilmelidir.
18. Okul ve pansiyonlarda aile ortamının sıcaklık ve rahatlığını hissettirecek ortamlar oluşturulmalıdır.
19. Pansiyonlu okulların personel norm kadro durumları ihtiyaca uygun düzenlenmelidir.
20. Bilim ve sanat merkezleri, ortaöğretim düzeyinde de yaygınlaştırılmalı, bilimin yanında sanatta da üstün yetenekli öğrencilere hitap edecek şekilde düzenlenmeli, bu okullara özgü tip projeli binalar yapılmalı, araştırma ve bilimsel proje çalışmalarının yapılacağı eğitim ortamları ve donanımları üst düzeye getirilmelidir.

21. Okul binaları ihalesine okulların donanımları dâhil edilmeli, kurucu müdürlerin malzeme temininde zorluklarla karşılaşmalarının önüne geçilmelidir.
22. Kurumsallaşma, bir kurumun ortak kültürünün oluşması süreci olup bu konuda en önemli etmenlerden biri de okul yöneticileridir. Bu nedenle okulda güven, karşılıklı saygı, sevgi, hoşgörü, başarı gibi değerlere dayalı okul kültürünün oluşmasında liderlik rolünü üstlenebileceklerin yönetici olarak atanmaları hususunda gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.
23. Okulların, kendine özgü bir kimlik, hafıza, aidiyet duygusu ve güçlü okul kültürü geliştirebilmeleri için geniş katılımlı özel günler, haftalar gibi etkinlikler düzenlenerek ortak kültürel değerlerin güçlendirilmesi sağlanmalıdır.
24. Güçlü okul kültürleri geliştirebilmek için okullara özgü logo, amblem, rozet, marş, kahraman, hikaye, gazete, tablo, slogan vb. semboller oluşturularak okulların ortak kültürel değerlerini güçlendirmeleri desteklenmelidir.
25. Okullarda kültürel yönden ortak kültür çevresinde bütünleşmenin sağlanması için okul müdürlerinin kültürel liderlikle ilgili yeterliliklere sahip olmaları sağlanmalıdır.
26. Güçlü okul kültürlerinin oluşturulup sürdürülebilmesi için okullarda öğretmen ve yöneticilerin uzun süreli istihdamını sağlamaya dönük tedbirler alınmalıdır.
27. Okulda temel insani, ahlaki, sosyal, kültürel ve demokratik değerleri geliştirmeye dönük uygulamalara ağırlık verilmeli, demokratik bir okul kültürü ve sınıf atmosferi oluşturmak için öğretmen ve öğrencilerde kültürel farklılıklara karşı duyarlılık geliştirilmelidir.
28. Okulda, gerek öğrenciler gerekse öğretmenler için kurumsal sosyalleşme kapsamında kurum kültürünün içselleştirilmesine yönelik uygulamalara yer verilmelidir.
29. Ulusal ve resmî bayram törenleri ile belirli gün ve haftalarda yapılacak toplantılar ve kutlamalar; toplumda bütünleşme, paylaşma, denetim ve kontrol mekanizmaları olup yönetimlerce bu faaliyetler şenlik ve festival şeklinde kutlanmalı, yerel yönetimlerin ve sivil toplum kuruluşlarının desteği sağlanmalıdır. Bu faaliyetler kültürü etkilemeyi ve yeni değerlerden etkilenmeyi, ortak duygu ve değerlerin devamlılığını sağlayacak, ancak öğrencilerin derslerinden uzun süre ayrı kalmayacakları şekilde düzenlenmelidir.
30. Güçlü okul kültürleri, okula dış çevreden gelebilecek olumsuz etkilere karşı koruyucu bir kalkandır. 2023 yılına kadar ülkemizdeki demokratikleşme eğilimlerini de dikkate almak suretiyle okulların kendilerine özgü kimlik ve okul kültürleri oluşturabilecekleri ve “okula dayalı yönetim” anlayışı doğrultusunda özerk yapılara kavuşturulmaları sağlanmalı, okul yönetimleri yetkilendirilmeli ve güçlendirilmelidir.
31. Okulların kurumsal kültürlerine kaynaklık eden, kendilerine özgü bir tarihi olan okul adları, gerek olmadıkça geçmişle bağı koparacak şekilde değiştirilmemelidir.
32. Okul kültürlerinin kurumsal değişime katkı sağlaması amacıyla okul müdürlerinin, söz konusu kültürü araştırmak, teşhis etmek, yönetmek, değiştirmek ve dönüştürmek için dönüşümcü liderlik özelliklerine sahip olmaları sağlanmalıdır.
33. Okul müdürlerinin eğitim- öğretim liderliği ve işletme yöneticiliği rolleri birbirinden ayrı düşünülmeli, okul yöneticileri genel idari hizmetler sınıfına alınmalı, yeni kadro ihdası yapılmalıdır. Okul müdürlerinin seçimi ve istihdamında portfolyo, süreç değerlendirme vb. alternatif seçme yöntemleri esas alınarak geliştirilecek mesleki yeterlilikler dikkate alınmalı, okulların idari ve akademik örgütlenmesi yeniden tasarlanmalı ve bu amaçla 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nda değişiklik yapılmalıdır.

34. Okul yöneticiliğine atamada kadın yöneticilerin sayısını arttırmaya dönük teşvikler sağlanmalı; okulların özellikleri dikkate alınarak müdür yardımcılığı ve rehber öğretmen atamalarında kadınlar için norm kadro tahsis edilmeli, sınıf rehber öğretmenlerine rehberlik eğitimi sağlanmalıdır.
35. Okul yöneticilerinin, moral lider olarak söz ve davranışlarıyla okul toplumunun üyeleri için bir davranış ve rol modeli olmaları sağlanmalı, okul müdürleri etik liderlik davranışları sergilemelidir.
36. Okulda katılımcı ve demokratik bir yönetim anlayışı geliştirilmeli, okul yönetiminde kurulların daha etkin hâle gelmesi sağlanmalıdır.
37. Okul yönetimiyle ilgili mevzuat sadeleştirilerek yöneticilerin, liderlik davranışı sergileyebilmeleri için başta müdür yardımcılarını atayabilme yetkileri olmak üzere, inisiyatif alanları genişletilmeli, yetki ve sorumlulukları yeniden belirlenmelidir.
38. Hesap verilebilir bir okul anlayışı geliştirebilmek için yöneticiler, okul yönetimi ve performansıyla ilgili geliştirilecek nesnel ölçütlere dayalı olarak değerlendirilmeli, buna bağlı olarak ödül, teşvik ve yaptırım sistemi geliştirilmelidir.
39. İllerdeki AR-GE birimlerinin daha etkin ve verimli çalışması için kadro tahsis edilmeli ve çalışanların özlük hakları yeniden düzenlenmelidir.
40. Okulun ortak kültürünün geliştirilip güçlendirilmesi, okulda bütünleşmenin ve beraberliğin sağlanması için bütün okul çalışanlarını kapsayan ulusal düzeyde mesleki bir örgütlenme planlaması yapılmalıdır.
41. Okul yöneticilerinin maaş karşılığı ders saatleri yeniden düzenlenmeli, yöneticilerin aldıkları ek ders ücretleri arasındaki adaletsizlik giderilmeli, derse girme mecburiyeti kaldırılmalı veya 6 saat derse girme zorunluluğu "6 saate kadar derse girer." şeklinde değiştirilmelidir.
42. Okuldaki yönetici ve öğretmenler dışındaki eğitim çalışanlarının tayin ve terfileri nesnel ölçütlerle belirlenmeli, eğitim-öğretim ödeneği verilebilmesi için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.
43. Okul yöneticilerinin, atanacakları bölge ve okullarla ilgili vizyoner liderlik özelliklerine sahip olmaları bir ölçüt olarak değerlendirilmelidir.
44. Okul lideri yetiştirme ve istihdamında, Türkiye'nin bölgesel koşulları göz önünde bulundurularak okul liderlerine zor koşullarda görev yapacak ve sorumluluk alacak yeterlilikler kazandırılmalıdır.
45. Bölgesel ve yerel özellikler dikkate alınarak başta dezavantajlı bölgeler olmak üzere yönetici atamalarında pozitif ayrımcılığa dayalı özendirici önlemler alınmalıdır.
46. Okul yöneticileri yeterliliklerinin geliştirilmesi için, beş yılda bir yönetim, bilişim, iletişim, liderlik, toplantı ve zaman yönetimi vb. konulardan hizmet içi eğitim seminerlerine alınmalıdır. Program ve eğitimler, uygulamaya dönük ve sorun çözmeye odaklı tasarlanmalıdır.
47. Okullara, yerel yönetim ve toplum katkılarının arttırılmasına yönelik düzenlemeler yapılmalıdır.
48. Okullarda temizlik ve güvenlik hizmetleri eğitimi almış personel istihdam edilmeli ve mevcut personel mesleki eğitimden geçirilmelidir. Personel giderlerinin okul aile birliğince karşılanması hâlinde vergi muafiyeti sağlanmalı veya öğrenci sayısı göz önünde bulundurularak hizmetli tahsis edilmelidir. Genel bütçeden ödenek tahsisi için düzenlemeler yapılmalıdır.

49. Eğitim yöneticilerinin, farklı toplum ve kültürleri tanımaları, çok kültürlü ortamlarda görev yapacak şekilde yetiştirilmeleri ve yabancı dil becerilerini geliştirmeleri sağlanmalıdır.
50. Okul müdürlerinin rotasyonu yeniden değerlendirilmeli, söz konusu uygulamaların başarılı okul yöneticilerinin motivasyonunu olumsuz şekilde etkileyen bir cezalandırma yolu olarak algılanmaması sağlanmalıdır.

İLKÖĞRETİM VE ORTAÖĞRETİMİN GÜÇLENDİRİLMESİ, ORTAÖĞRETİME ERİŞİMİN SAĞLANMASI

1. İlköğretim ve ortaöğretim kurumlarında büyüklüklerine ve öğrenci sayılarına göre kurumsal bütçe oluşturulmalı, okulun fiziki durumu ve ihtiyaçları dikkate alınarak her okul için genel bütçeden ödenek tahsisi yapılmalı, bu bütçenin harcanması ve harcamaların denetlenmesi için okulda oluşturulacak kurullar etkili olacak şekilde mevzuatta düzenleme yapılmalıdır.
2. Zorunlu eğitim öğrencilerin yaş grupları ve bireysel farklılıkları göz önünde bulundurularak; 1 yıl okul öncesi eğitim, 4 yıl temel eğitim, 4 yıl yönlendirme ve ortaöğretime hazırlık eğitimi ve 4 yıl ortaöğretim olmak üzere öğrencilere farklı ortamlarda eğitim almaya fırsat verecek şekilde 13 yıl olarak düzenlenmelidir.
3. Müfredat değişiklikleri ve eğitimde gelişmelerin uygulamaya yansıtılmasının sağlanması için öğretmenlerin sürekli mesleki gelişimlerinde okul temelli modeller uygulanmalı ve mesleki gelişim etkinliklerine katılma her öğretmen için bir hak ve sorumluluk olarak görülmeli, müfredat değişiklikleri ve eğitimde gelişmeler hakkında velilerin sürekli bilgilendirilmesine yönelik hazırlanacak eylem planı hayata geçirilmelidir.
4. İlköğretim ve ortaöğretimde orta vadede ikili öğretimden normal öğretime geçilmeli, öğle yemekleri okulda verilmeli, birleştirilmiş sınıf uygulamalarının sistematik bir değerlendirmesi yapılarak birleştirilmiş sınıf uygulaması mümkün olan en alt düzeye çekilmeli, okullarda sınıf mevcutları çağdaş ölçütlere göre (20-25) düzenlenmeli, 2023 Vizyonu'na uygun olarak özel öğretimde okullaşma oranının % 25'e çıkarılması için gerekli tedbirler alınmalıdır.
5. Eğitim alanında faaliyet gösteren özel kurum ve kuruluşların istihdamdaki vergi ve primleri kalkınmada öncelikli yörelere göre alınmalı, hizmet satın alma yoluyla özel okul kapasiteleri artırılmalı, arsa tahsisi ile ilgili problem çözülmelidir.
6. Ortaöğretime geçişte öğrencilerin ilgi ve yetenekleri dikkate alınarak rehberlik ve yöneltme esas alınmalı, SBS bir plan dâhilinde sadece özelliği olan ortaöğretim kurumlarını kapsayacak şekilde düzenlenmeli, diğer ortaöğretim kurumları ile yüksek öğretime öğrenci yerleştirmede okul başarısı ve süreç değerlendirmeye yönelik yaklaşımlar esas alınmalıdır.
7. Okullar arası başarı farkları ve eşitsizlikler azaltılmalı ve her bir okulun eğitiminde asgari bir kalite standardının sağlanabilmesi için okulların fiziksel yapı ve donanımları ile insan kaynakları bakımından mevcut durumlarını gösteren envanterler daha detaylı çıkarılmalı; tüm okulların en yüksek standardı hedeflemesi için orta vadeli bir eylem planı hazırlanarak hayata geçirilmelidir.
8. Öğrencilerin ve velilerin okulda yönetim ve karar süreçlerine daha fazla katılmaları sağlanmalıdır.
9. Yerel yönetimler, imar planlarını yaparken il ve ilçe millî eğitim müdürlüklerinden görüş alarak eğitim alanlarını belirlemelidir.

10. Yatılı ve pansiyonlu okullardan başlamak üzere mevcudu 500'ü geçen her okula sağlık personeli verilmelidir.
11. e-okul sisteminde adrese dayalı öğrenci kayıtlarının aksayan yönleri iyileştirilmelidir.
12. Ortaöğretim kurumu bulunmayan yerleşim birimlerindeki öğrenciler taşınmalı ilköğretim uygulaması ile koordineli bir biçimde ortaöğretim kurumlarına taşınmalı, bu öğrencilere öğle yemeği verilmeli, yerel yönetimler öğrencilerin taşınması konusunda destek vermeli ve bu hususlar ile ilgili yasal düzenlemeler yapılmalıdır.
13. Ortaöğretime erişimde güçlük yaşayan çocukların erişimlerini kolaylaştırmak için mevcut pansiyonların kapasiteleri artırılmalı, kapanma durumunda olan yatılı ilköğretim bölge okulların (YİBO) dan uygun olanların ortaöğretim pansiyonlarına dönüşümü sağlanmalı ve kız çocuklarının erişiminin sağlanması için gerekli tedbirler alınmalıdır.
14. Kız öğrencilerin ortaöğretime devamlarına ilişkin teşvikler artırılarak sürdürülmeli, bu konuda 1739 sayılı Yasanın 15. maddesi daha etkin hâle getirilmelidir.
15. Ortaöğretim öğrencilerinin burs sayısı ve miktarı artırılarak yeterli hâle getirilmeli, ekonomik yetersizliği olan ailelerin ortaöğretime devam eden çocuklarına sosyal yardımlaşma ve dayanışma fonlarından veya okul aile birlikleri tarafından sağlanan ulaşım, barınma, beslenme ve giyim gibi yardımlar için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.
16. Her ilde engelli öğrencilere yönelik ihtiyaca göre eğitim verecek okullar yaygınlaştırılmalı, öğrencilerin okullara erişimini kolaylaştıracak önlemler alınmalı, taşınmalı sistem bunlara da uygulanmalı ve öğle yemekleri okulda verilmelidir.
17. Mesleki ve teknik ortaöğretime erişimi artırmak amacıyla 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu gereği öğrencilere ödenmesi gereken ücretin, yurt genelinde (yaşına uygun asgari ücretin % 30'dan az olmamak üzere) kamu ve özel sektörde uygulanmasında karşılaşılan sorunlar giderilmeli, işletmelerde beceri eğitimi yapan öğrencilerin sosyal güvenlik hakları iyileştirilmelidir.
18. Genel ortaöğretim ile mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarındaki dersler ve haftalık ders saati sayısı azaltılmalı, teneffüs süreleri artırılmalı, ayrıca mesleki ve teknik ortaöğretimde uygulama derslerine daha fazla ağırlık verilmelidir.
19. Ortaöğretime erişimle ilgili daha sağlıklı politikalar geliştirebilmek için öğrencilerin devamsızlık ve terk nedenleri tespit edilerek öğrenciyi sistem içinde tutacak tedbirler alınmalı, okula devamı, okulu bitirmeyi, okuldan ayrılmayı, mezunları izlemeyi ve değerlendirmeyi sağlayacak sistem kurulmalı, ortaöğretim kurumlarını erken bitirme imkânı sağlayan düzenlemelere yer verilmeli, ilköğretimden mezun olanların e-okul üzerinden takibi yapılmalıdır.
20. Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında; okul, alan ve bölümler işgücü piyasası, ihtiyaç analizi sonuçları ve bölgesel ihtiyaçlara göre sektöre yakın mekânlarda, mesleki eğitim kampüsleri şeklinde açılmalı, okulların yönetimi ayrı ayrı olmalı, yemekhane, kantin, laboratuvar, atölye, sosyal tesisler, kütüphane vb. fiziki yapılar daha verimli ve etkili biçimde kullanılmalıdır.
21. Mesleki ve teknik ortaöğretim öğrencileri için ÖSS akademik ve mesleki alanda yapılmalı, öğrenciler alanı ile ilgili yükseköğretim kurumlarına yerleştirilirken sonuçlar birlikte değerlendirilmeli, mezunların kendi alanlarındaki yükseköğretim programları yeniden belirlenerek yüksek öğretime geçişte ek puan verilmelidir.
22. Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumu mezunlarına uzun vadeli faizsiz işletme kredisi verilmesi ile ilgili düzenlemeler yapılmalıdır.

23. Mesleki ve teknik eğitim ile ilgili öğretim dairelerinin tek çatı altında birleştirilmesi için çalışmalar yapılmalıdır.
24. Sosyal, sportif, bilimsel ve sanatsal etkinlikler okul ortamlarında artırılmalı ve geliştirilmelidir.
25. Rehber öğretmenlerin erişim ve yönlendirmeye ilgili konularda daha etkin rol almaları için görev alanları yeniden belirlenmelidir.
26. Milli güvenlik bilgisi dersi müfredatı diğer derslerin program mantığına paralel olarak yenilenmeli ve bu dersin kadrolu öğretmenlerce okutulması ile ilgili yasal düzenleme yapılmalıdır.
27. Ortaöğretim kurumlarında seçmeli olan demokrasi ve insan hakları dersi, ortak dersler arasına alınmalıdır.
28. Eğitim kurumlarının yapım, donatım ve tüm giderleri; il özel idarelerince, belediyelerce, köy tüzel kişiliklerince bütçe imkânları nispetinde karşılanmalıdır.
29. Örgün, yaygın ve açık öğretim sisteminde genel ortaöğretim ile mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları arasında bütün sınıflarda yatay ve dikey geçişlerin yapılmasına imkân sağlanmalıdır.
30. Pansiyonlara belletici öğretmen kadroları tahsis edilerek atama yapılmalı, pansiyon yönetimleri ayrı olmalıdır.
31. İlköğretim ve ortaöğretim kurumlarında görevli öğretmenlerin bilgiye kolay ulaşabilmeleri için üniversite ve araştırma kurumlarının basılı ve elektronik ortamlardaki yayınlarından ücretsiz yararlanmaları sağlanmalıdır.
32. Merkezî sınav sistemiyle öğrenci alan ortaöğretim kurumlarını kazanan öğretmen çocuklarının, velisinin görev yaptığı yerleşim biriminde ilgili okul türünün bulunup bulunmadığına bakılmaksızın, öğretmen çocuğu kontenjanından parasız yatılı olarak öğrenim görmesi ile ilgili düzenleme yapılmalıdır.
33. Merkezî sınav sistemiyle öğrenci alan genel ortaöğretim kurumları öğrencileri için farklı ders programları ve bu programlara göre ders kitapları hazırlanmalıdır.
34. Millî Eğitim Şurası Yönetmeliği değiştirilmeli ve şura katılımcılarının en az % 25'i eşit sayıdaki kız ve erkek öğrencilerden oluşmalı ve öğrencilerin katılımı demokratik süreçle sağlanmalıdır.
35. Öğrencilerin kitap taşıma yükünün azaltılması amacıyla; e-kitap, fasikül, kopartılabilir sayfalı kitap, her kitaba MEB'in internet sayfasından ulaşılabilmesi vb. uygulamalar yapılmalıdır.
36. Eğitim çalışanlarına branşında rehberlik ve teftiş esas alınmalı, eğitim müfettişleri kendi aralarında uzmanlaşmış ekiplere ayrılmalı, iş disiplini ve verimlilik gereği eğitim müfettiş yardımcısı, eğitim müfettişi, eğitim başmüfettişi şeklinde kariyerlendirilmeli, her yıl yerine üç yılda bir teftiş esas alınmalıdır.
37. Ülkemizde bütün derslerin eğitimi Türkçe olmalı, bazı derslerin yabancı dille eğitiminden vazgeçilmelidir.
38. Üstün yetenekli ve/veya üstün zekâlı çocuklarımızın yetenek ve istidatlarına göre programlanmış ve planlanmış özel eğitim okulları açılmalıdır.

SPOR, SANAT, BECERİ ve DEĞERLER EĞİTİMİ

1. Millî Eğitim Bakanlığı, Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, belediyeler, üniversiteler, federasyonlar ile resmî ve özel kurum-kuruluşlar arasında iş birliği yapılarak toplumun her kademesinde spor kültürünü geliştirmek üzere yaşam boyu sporu yaygınlaştıracak spor alanları düzenlenmeli, tesislerin ortak kullanımı sağlanmalı ve aktivitelerin planlanması konusunda çalışmalar yapılmalıdır.
2. Üst düzeyde sportif başarıya ulaşmak için yetenekli öğrenciler erken yaşta tespit edilerek bu öğrencilere ait bilgiler oluşturulacak merkezî bilgi sistemine işlenip takip edilmeli, il/ilçelerde bu sporcularla ilgili ortak eğitim planları hazırlanmalıdır.
3. Merkez ve taşra teşkilatında, beden eğitimi ve sporla ilgili birimlerde uzman istihdamına yönelik düzenlemeler yapılmalıdır.
4. Spor tesisleri; okulların birbirine yakınlığı göz önünde bulundurularak ortak kullanıma ve engelli öğrencilerin faydalanmasına imkân verecek şekilde standartlara uygun, planlanmalı, mevcut tesisler iyileştirilmeli ve özel sektör spor tesisi yapması konusunda teşvik edilmelidir.
5. Toplumda hayat boyu öğrenme kapsamında; sanat eğitimi ile sportif nitelikli bilgi ve becerileri kazandırmak amacıyla halk eğitim merkezlerinde daha fazla kurs açılmalıdır. Halk eğitim merkezleri altyapı ve öğretmen açısından güçlendirilerek bu kurslara kaynak ayrılmalıdır.
6. Ulusal ve uluslararası yarışmalarda başarılı olan sporcu öğrencilere resmî ve özel ortaöğretim ile yükseköğretim kademelerine geçişte ek puan verilmeli, kontenjan ayrılmalı veya burs verilmelidir.
7. Okul spor faaliyetlerinin teşviki amacıyla bu faaliyetlerin yazılı ve görsel basında daha fazla yer alması için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.
8. Şans oyunlarının hâsılatından, okul spor ve sanat faaliyetleri için pay ayrılması konusunda mevzuatta düzenleme yapılmalıdır.
9. Sağlık durumlarının beden eğitimi ile spor etkinlikleri derslerine katılmalarına engel teşkil edip etmeyeceğini belirlemek amacıyla öğrencilerin zorunlu genel sağlık kontrolünden geçirilmesi ile ilgili düzenleme yapılmalıdır.
10. Okul içi spor yarışmalarına katılan sporcu-öğrencilerin sigortalanması ile ilgili düzenlemeler yapılmalıdır.
11. 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu'nun 76. maddesinin (b) fıkrası, özel idare bütçesinden ilköğretime ayrılan % 20'lik ödeneğin % 40 ve bu ödeneğin % 40'ının da okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim okullarının spor faaliyetlerindeki ihtiyaçlarında kullanılmasına izin verecek şekilde düzenlenmelidir.
12. Okullara beden eğitimi ile spor etkinlikleri derslerinde kullanılmak üzere gerekli ders araç-gereç dağıtımının, eğitim-öğretim yılı başında yapılmasına yönelik düzenlemeler yapılmalıdır.
13. Okul spor tesisleri; personel, ısıtma ve aydınlatma giderleri karşılanarak herkesin kullanımına açık tutulmalı, spor tesislerinin zarar verecek faaliyetlerde kullanımına izin verilmemeli ve okul bahçelerindeki açık spor alanları amacı dışında kullanılmamalıdır.
14. Normal eğitim yapan sosyal bilimler, fen ve Anadolu liseleri gibi ortaöğretim kurumlarında 45 dakika olan ders saatleri, spor, sanat ve beceri eğitimine daha fazla zaman ayrılması için 40 dakika olarak düzenlenmelidir.

15. İki farklı disiplin anlayışı olan güzel sanatlar lisesi ve spor liseleri ayrı okullar olarak faaliyet göstermeli ya da aynı isim altında farklı binalarda faaliyet gösterme zorunluluğu olan bir yapıya dönüştürülmelidir.
16. Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı ile öğretim dairelerinde sanat alanı uzmanlarının görev yapacağı birimler kurulmalıdır.
17. Güzel sanatlar eğitiminde üniversiteler düzeyinde gözlenen ve farklı yapılanmalardan kaynaklanan dağınkılık YÖK aracılığıyla giderilmelidir.
18. Genel sanat eğitimi alanına öğretmen yetiştiren eğitim fakültelerinin programları, öğretmenin görev yapacağı ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarının amaçları göz önünde bulundurularak, alan dersleri artırılacak şekilde yeniden yapılandırılmalıdır.
19. Güzel sanatlar ve spor liselerine alınacak alan öğretmenin seçimi uzman jüri üyeleri tarafından yapılmalı ve devlet konservatuarı mezunlarının çalgı dersi öğretmeni olabilmeleri için gerekli düzenleme yapılmalıdır.
20. “Sanat İnsanı Yetiştirme Projesi” ve “Değerler ve Eğitimi Projesi” hazırlanarak uygulamaya konulmalıdır.
21. Beş Yıllık Kalkınma Planlarının hazırlanmasında kurulan komisyonlara Sanat Eğitimi İhtisas Komisyonu da ilave edilmelidir.
22. Sanat eğitimi öğretmenlerinin niteliklerinin artırılması amacıyla, periyodik olarak hizmet içi eğitim faaliyetlerine alınmaları sağlanmalıdır.
23. İlköğretim düzeyinde görsel sanatlar ve müzik ders saatleri yeni öğretim yöntem ve teknikleri de dikkate alınarak artırılmalı ve bu dersler ortaöğretimde zorunlu ders hâline getirilmelidir.
24. Ders dışı eğitim çalışmaları, 2010/49 sayılı genelgeyle okulun bir ders yılındaki toplam ders saat sayısının % 5’lik dilimiyle sınırlandırılmıştır. Bu sınır kaldırılmalı ve ders dışı faaliyetlerin yapılması için okul müdürünün onayı yeterli olmalıdır.
25. Farklı alanlardan teknoloji ve tasarım dersi öğretmenliğine atananlar, öğretim programlarının amaçları doğrultusunda hizmet içi eğitimden geçirilmelidir.
26. Türk dili ve edebiyatı öğretmenlerinin organize ettikleri sanat etkinlikleri, duvar gazetesi, şiir dinletileri ve yarışmalar gibi faaliyetlerde görevlendirilmek üzere, bu alandaki öğretmen sayısı göz önünde bulundurularak formatör öğretmen yetiştirilmelidir.
27. İlköğretim ve ortaöğretim kurumlarında sanat ve beceri amaçlı derslerin daha etkin işlenmesi amacıyla yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları vb. ilgili kurum/kuruluşlardan eleman desteği alınabilmesi ve iş birliği sağlanabilmesi için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.
28. İlköğretimin bütün sınıflarında görsel sanatlar, beden eğitimi ve müzik dersleri, not yerine “yeterli, geliştirilebilir” gibi ifadelerle değerlendirilmelidir.
29. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından, çocuklarımızın ve gençlerimizin sahip olduğu değerleri belirlemeye yönelik ülke çapında alan araştırması yapılmalı ve bu araştırma her 4 yılda bir güncellenmelidir.
30. Öğretim programlarında, değerler eğitiminde değer aktarımı yerine ulusal ve evrensel değerler birlikte düşünülerek farkındalık kazandıracak yaklaşımlara öncelik verilmelidir.
31. Değerin bir tercih olduğu ve toplumların benzer tercihlere sahip kişilerden oluştuğu vurgulanarak öğretmenlere değer eğitimi bilinci kazandırılmalıdır.

32. Öğretmen yetiştiren tüm programlara değerler eğitimine yönelik bir ders konulmalı ve sistemdeki öğretmenlerin hizmet içi eğitim programlarında değerler eğitimine yer verilmelidir.
33. Ortak değerlerin vurgulanması ve değer farklılıklarının zenginlik olduğu bilincinin kazandırılması için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.
34. Tüm eğitim-öğretim kademelerinde değerler eğitimine yönelik, STK'larla iş birliği yapılarak alan öğretmenlerinin ortak kullanabileceği program ve materyal geliştirilmelidir.
35. Değerler eğitimine, okul öncesinden başlayarak yaygın eğitim dâhil olmak üzere eğitim-öğretimin her kademesinde, tüm dersler ve okul kültürü içerisinde yer verilmeli ve bu konuda öğretmen, yönetici, öğrenci, aile ve çevre ile iş birliğine gidilmeli, farkındalık oluşturulması için kitle iletişim araçlarından faydalanılması amacıyla gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.
36. Ödüllendirme kriterlerinde, değerler eğitimi açısından örnek davranışlar sergileyen öğrencilere yönelik düzenlemeler yapılmalıdır.
37. Medya ve değerler eğitimi ilişkisi konusunda farkındalık kazandırmaya yönelik araştırma ve eğitim çalışmalarına önem verilmeli; bu konuda gerekli yasal düzenlemeler yapılmalıdır.
38. Öğrencilerin akademik başarıları yanında değerlerin oluşumunda önemli yeri olan duygusal, sosyal ve ruhsal zekâ gelişimlerine yönelik de yatırım yapılmalıdır.
39. Değerler eğitimi konusunda önemli işlev gören “din kültürü ve ahlak bilgisi” dersi çoğulcu bir anlayışla tüm öğretim kurumlarında daha etkin olarak okutulmalıdır.
40. İlköğretim ve ortaöğretim ders kitapları, Türkçemizi doğru kullanmaya katkı sağlayıcı olmalı; fen ve teknoloji, matematik vb. derslerde kullanılan terimler Türk Dil Kurumu ile iş birliği yapılarak yeniden düzenlenmelidir.
41. Tüm ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında 26 Eylül tarihi “Türk Dili Bayramı” olarak kutlanmalı ve bu alanda yetişmiş Türk dili uzmanlarının katılacağı etkinlikler düzenlenmelidir.
42. Anayasa'nın 24. maddesinin “Din kültürü ve ahlak eğitimi-öğretimi devletin gözetimi ve denetimi altında yapılır. Din kültürü ve ahlak öğretimi ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında okutulan zorunlu dersler arasında yer alır. Bunun dışındaki din eğitimi-öğretimi ancak kişilerin kendi isteğine, küçüklerin de kanuni temsilcilerinin talebine bağlıdır.” hükmü gereğince isteyen anne ve babaların çocuklarının ahlaki ve manevi değerlerini geliştirmelerine yardımcı olmak amacıyla seçmeli din eğitimi verilebilmesi için düzenlemeler yapılmalıdır.

PSİKOLOJİK DANIŞMA, REHBERLİK VE YÖNLENDİRME

1. Eğitim sistemimizde yönlendirme hizmetleri, okul öncesinden yüksek öğretime kadar tüm eğitim kademelerinde etkin olarak yaygınlaştırılmalı, mevcut Yönelme Yönergesi revize edilmelidir.
2. Yönlendirme hizmetlerinin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi için öğrenciler ve ailelerine; yetenek, ilgi ve mesleki doyum arasındaki ilişki konusunda farkındalık kazandırılmalı, ailelerin ve tüm öğretmenlerin yönlendirme sürecine aktif katılımları sağlanmalıdır.

3. Yönlendirme süreçlerinde, gözlem sonuçlarıyla birlikte çeşitli performans değerlendirme araçları ve yetenek testleri dâhil olmak üzere psikolojik ölçme araçlarından etkin bir şekilde yararlanılmalıdır.
4. Öğrencileri yönlendirmede, izleme çalışması yapmak ve yönlendirme süreçlerinden doğabilecek hataları en aza indirmek amacıyla yönlendirildiği kurumda öğrencinin performansı izlenmelidir.
5. İlköğretim ve ortaöğretim boyunca eğitsel rehberlik, mesleki rehberlik ve kariyer danışmanlığı hizmetlerini de bünyesinde barındıracak, gelişimsel rehberlik anlayışı ile kademeler arası geçişte yöneltme ve yönlendirme kararlarına dayanak teşkil edecek objektif verileri sistematik olarak derlemek, izlemek ve değerlendirmek üzere; öğrencilerin akademik beceri, ilgi ve özel yetenek profillerini oluşturacak, zamanla öğretim sistemini tek sınav odaklı olmaktan çıkaracak yeni bir model oluşturulmalıdır.
6. Ortaöğretim ve yükseköğretime geçişte, öğrenim süreci boyunca sürekli ve sistematik bir biçimde derlenen nesnel bilgilere dayalı olarak kurulacak bir yöneltme, yönlendirme modeli hayata geçirilinceye kadar; SBS ile YGS ve LYS’de ezber bilgileri ölçen sorular yerine, yenilenen ortaöğretim programlarını da kapsayan; ortak düşünme becerileri ile derse özel sorun çözme becerilerini ölçen sorular düzenlenmelidir.
7. Psikolojik danışma ve rehberlik alanında; üniversitelerin destek verdiği, kültürümüze özgü psikolojik ölçme araçları geliştirecek, “Ulusal Test Geliştirme” veya “ Ulusal Ölçme ve Değerlendirme” olarak isimlendirilebilecek akademik ve bağımsız bir birim kurulmalıdır.
8. Psikolojik ölçme araçlarında, uygulayıcı ve eğitici eğitimlere ağırlık verilmelidir.
9. Üniversitelerin psikolojik danışma ve rehberlik bölümlerinde okuyan öğrencilerin en az bir zekâ testini uygulama ve değerlendirme yeterliliğine sahip olarak mezun olmaları sağlanmalıdır.
10. Mevcut psikolojik ölçme ve değerlendirme araçları, günün şartlarına ve eğitim kademelerine uygun olarak revize edilmeli, elektronik ortamda uygulanabilecek ölçme ve değerlendirme araçları geliştirilmelidir.
11. Psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinde geçerli-güvenilir ölçme ve değerlendirme araçları kullanılarak kanıta dayalı sistemin etkin olarak kullanılması sağlanmalıdır.
12. Rehberlik ve tanılama hizmetlerinde özel önem arz eden üstün yetenekli ve/veya üstün zekâlı çocukların tespitine yönelik geçerli ve güvenilir tanılama araçları geliştirilmelidir.
13. Aile yapısının güçlendirilmesine yönelik olarak psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri, aile eğitimleri ile desteklenmeli ve sunulan hizmetlerde medya desteği sağlanmalıdır.
14. Psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine yönelik e-okul sisteminde e-rehberlik modülüne yer verilmeli, bilgiler elektronik ortama aktarılarak muhafaza edilmeli ve özel durumu olan öğrenciler için sınav sistemine entegre edilerek kullanılması sağlanmalıdır.
15. Okul rehberlik servislerinde gelişimsel rehberlik anlayışı ön planda tutulmalı, ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında uygulanan sınıf rehberlik programının etkinlik boyutu, bölgesel özellikler de dikkate alınarak gözden geçirilmelidir.
16. Risk altında ve dezavantajlı konumda olan çocukların tespiti yapılarak bu çocuklara yönelik eğitim çalışmaları artırılmalı; terör, göç, madde bağımlılığı, parçalanmış aileler, iletişim araçlarını kötüye kullananlar vb. risk faktörleri göz önünde bulundurularak önleyici rehberlik çalışmalarına ağırlık verilmeli, bu konuda bölgenin ve yörenin özelliğine uygun olarak disiplinler arası ekip çalışmaları mülki amirlerin koordinesinde hayata geçirilmelidir.

17. Ulusal Mesleki Bilgi Sisteminin il ve ilçeler düzeyinde tanıtımı yapılarak aktif kullanımı sağlanmalı; rehberlik ve araştırma merkezleri, mesleki rehberlik hizmeti sunumunda erişim merkezi hâline getirilerek gerekli destek verilmelidir.
18. Rehberlik ve araştırma merkezlerinde uzmanlığa dayalı olarak verilen hizmetlerin mali sorumluluk gerektirmesi ve millî eğitim müdürlüklerinde olduğu gibi tam zamanlı mesai yapılması nedeni ile çalışma saatleri, yapılan göreve paralel olarak ücretlendirilmeli, rehberlik ve araştırma merkezlerinde çalışma cazip hâle getirilmeli, alan uzmanlarının rehberlik ve araştırma merkezlerinde görev almaları teşvik edilmelidir.
19. Madde bağımlılığı ve denetimli serbestlik gibi özel bilgi, beceri ve uygulama gerektiren konularda destek sağlayacak personel yetiştirilmeli, bu konuda hizmet veren ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği sağlanmalıdır.
20. Sokakta yaşayan, çalıştırılan, mevsimlik işçi olarak çalışan vb. sebeplerle okul dışında olan çocuklara yönelik psikolojik danışma ve rehberlik hizmet modelleri geliştirilmeli ve bu çocukların ortaöğretime erişimini sağlayacak yeni düzenlemeler yapılmalıdır.
21. Psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinde görevli rehber öğretmen/psikolojik danışmanların çalışma süreleri yeniden belirlenmeli, ders yılı bitiminden sonra yaptıkları görevlere ilişkin olarak ek ders ücreti ödenmesi ile ilgili gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.
22. Rehber öğretmen/psikolojik danışmanlar, yenilenen eğitim programlarında yer alan hususların yanı sıra; okul kültürünün oluşmasında önemli görülen “gelişen toplumsal yapıya duyarlılık, diğerkamalık” vb. konuların ilgili sınıf öğretmenleri tarafından hayata geçirilmesinde, müşavirlik faaliyetlerini yürütmelidir.
23. Rehber öğretmen/psikolojik danışmanların, özel eğitime gereksinim duyan çocuklara psikolojik danışma ve rehberlik hizmeti sunumu konusunda özel alan yeterliliği kazanmalarına yönelik olarak yükseköğretim kurumlarında dersler konulmalı, sistemde bulunanların hizmet içi eğitim yoluyla bu yeterliliği kazanmaları sağlanmalıdır.
24. Rehberlik ve psikolojik danışma servisleri psikolojik danışma, ölçme ve değerlendirme ile yönlendirme hizmetlerini yerine getirebilmesi için donatım ve araç-gereç yönünden güçlendirilmelidir.
25. Psikolojik danışma ve rehberlik mesleği, ciddi bir uzmanlık eğitimi gerektirdiğinden ve mevcut eğitim süresi talep edilen uzmanlığı sağlamada yetersiz kaldığından, psikolojik danışma ve rehberlik alanında verilen eğitim süresi, son bir yılı uygulama ağırlıklı olmak üzere 5 yıla çıkarılmalıdır.
26. Hâlen Millî Eğitim Bakanlığında rehber öğretmen/psikolojik danışman olarak görev yapan tüm öğretmenlerin uzaktan eğitim, e-eğitim, tezli-tezsiz yüksek lisans ve hizmet içi eğitim ile uzmanlık eğitimleri tamamlanarak hizmet kalitesi artırılmalı ve hizmetlerde bütünlük sağlanmalıdır.
27. Psikolojik danışma ve rehberlik lisans öğrencilerinin staj sürelerinde uygulamaya yönelik çalışmalara ağırlık verilmeli, aday rehber öğretmen/psikolojik danışmanlar rehberlik araştırma merkezlerinde 1 ay süre ile oryantasyon eğitimine alınmalıdır.
28. Millî Eğitim Bakanlığı, Yüksek Öğretim Kurulu ve üniversiteler arasında iş birliği yapılarak psikolojik danışma ve rehberlik lisans programı günün şartlarına uyarlanmalı; söz konusu programda alanın özelliklerine göre seçmeli derslere ağırlık verilmeli ve çeşitlendirilmelidir.

29. Okul öncesinden başlayarak bütün öğretim kurumlarında rehber öğretmen/psikolojik danışman istihdam edilecek şekilde norm kadro tahsis edilmeli, özellikle kız öğrencilerin çoğunlukta olduğu okullarda, rehberlik hizmetlerinin daha etkin ve verimli sürdürülebilmesi için atamalarda bayan rehber öğretmen/psikolojik danışmanlara öncelik verilmeli, yatılı ve pansiyonlu okullara rehber öğretmen/psikolojik danışman atamasına öncelik verilmeli, yatılı ve pansiyonlu okullarda ikinci rehber öğretmen/psikolojik danışman kadrosu sağlanmalıdır.
30. Okul yöneticisi ve öğretmenlere yönelik olarak yeterli ve ortak bir rehberlik anlayışı tesis etmek amacı ile psikolojik danışma ve rehberlik alanındaki yeni model ve yaklaşımlara uygun hizmet içi eğitimlere ağırlık verilmelidir.
31. Rehberlik ve araştırma merkezleri, misyonuna uygun olarak uzmanlık temelinde yeniden yapılandırılmalı ve merkezde sağlanan hizmetlere bağlı olarak psikolojik danışman, psikolog, sosyal hizmet uzmanı, fizyoterapist, çocuk gelişimi ve eğitimsi, eğitim programcısı ve ölçme değerlendirme uzmanı ile bölgenin özelliğine göre disiplinler arası ekip çalışmasını gerektiren diğer alan uzmanı kadroları ihdas edilmelidir.
32. Rehberlik ve araştırma merkezlerinde kaliteli hizmetin sunulması, korunması ve geliştirilmesi amacıyla üniversitelerin ilgili alanlarından mezunların yönetici olarak atanması için gerekli düzenleme yapılmalıdır.
33. Okullarda çalışan rehber öğretmen/psikolojik danışmanlar ile rehberlik ve araştırma merkezlerinde çalışan personel, alandan mezun müfettişler tarafından denetlenmeli, bu amaçla müfettişlik alanında uzmanlaşma sağlanmalıdır.